

BUTLLETÍ DE LA COLÒNIA I VILA DE FORCALL

Forcall Bisgargis

ANY XLIV - N.º 286 - PRIMAVERA 2005 - Dipòsit legal: B. 12.028-70

EDITORIAL

ANUNCIOS EN LA TELEVISIÓN

La verdad que hay mucha letra escrita acerca de los programas de televisión, pero a mí me molestan también sobre manera los anuncios. Como en todo, los hay graciosos, aburridos, simpáticos, tontos y hasta algunos que no acabo de entender.

Pero hay muchos que llevan un «mensaje» que me subleva. Por ejemplo, aunque sea en clave de humor, a mí me fastidia lo de «que trabaje tu abuela». Ni me parece bien el tema, porque las abuelas en este país ya han trabajado más que suficiente y siguen cuidando desde bebés a mayores, ni me gusta el mensaje implícito de que trabajar es algo «no deseable». De hecho el mensaje debería ser lo contrario. Lo mismo ocurre con el despertador machacado, pues ¿no hay bastante tendencia a la ganancia fácil para ir insistiendo?

Otros «graciosos» son los que usan trucos para salirse con la suya, en general, conseguir una comida deseada. Para ello se despista al que va a comerla y cuando vuelve el «listo» ya se la ha comido. Pues vaya la gracia, yo lo mato!

Por no hablar de que en verano a las chicas siempre les sobran unos centímetros y claro, o estúpidas dietas que no funcionan o hacerse una cirugía para moldear el cuerpo que es lo más rápido y sencillo. Claro no dicen que la grasa vuelve a depositarse al mismo sitio al poco tiempo y que todo procedimiento quirúrgico tiene sus riesgos. Muchachas de 17 años se hacen cirugía...

Y aquellos en que los niños se ensucian y todos tan contentos. «Los niños deben ensuciarse» dice. ¿Será esta la última recomendación de la psicología moderna? ¿Qué pasó con todos aquellos a los que su madre amenazaba seriamente si se manchaban el vestido? ¿Todos frustrados? Sólo hubiera faltado con lo duras que eran las tareas domésticas tener niños que se dedicaran a ensuciarse...

Y no voy a comentar los de juguetes para niños y niñas, marcas de ropa, etc. Suerte del mando a distancia y el «zapping». Aunque no puedo dejar de preguntarme... ¿les da resultado este tipo de propaganda? ¿aumentan las ventas?... No me lo puedo creer... ¿soy un extraterrestre?

SANT CRISTÒFOL 2005

Un any més, seguint la tradició, el poble del Forcall ha pujat a Sant Cristòfol.

Com cada any, uns han pujat amb fe i uns altres senzillament volent passar un dia distret amb la família i els amics. Aquest any, a més a més, tots hem pujat amb el record de l'absurd accident que va omplir de tristor la nostra Comarca.

Els quatre pobles que cada any fan la romeria a Sant Cristòfol, aquest any, el dia que tocava també l'han realitzat, si bé La Todolella i Cinctorres únicament van celebrar la part religiosa.

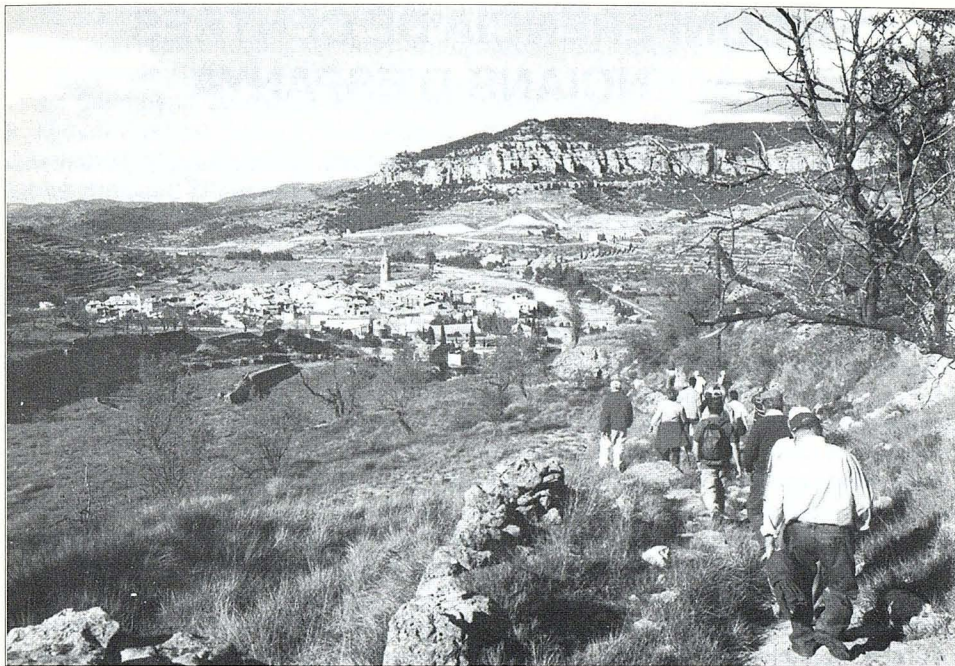
A diferència d'altres anys i com a conseqüència d'aquest accident, la missa en honor a Sant Cristòfol no es va poder celebrar dins de l'església ja que la jutgessa que porta el cas va decidir precintat tot el recinte, cosa que cap de les persones que ens vam trobar aquest dia podíem entendre. Si aquest accident hagués tingut lloc en poblacions com Castelló o València, aquesta jutgessa hagués actuat igual? Hagués clausura tot el recinte?

La missa va ser celebrada per mossèn Javier en el portal exterior del recinte. Malgrat la visió de la porta precintada, el lloc va donar un caliu que altres vegades no he trobat. Per a mi, el moment de les peticions, moment en què molts van participar, va ser molt especial: n'hi va haver en record dels familiars dels morts, per la pau en el món, la pluja i fins i tot un xiquet que va demanar pel sol.

Després de la missa, com és costum, es va fer la benedicció dels quatre punts cardinals del terme i la repartició dels rotllos per part de l'Ajuntament.

Missa als cobertissos del santuari

Tornada de la rogativa

Com és normal la vida continua i tot seguit mentre alguns grups van retornar al poble, altres grups ens vam quedar i, arrecerats del vent que feia, vam anar a preparar el dinar i com cada any entre riures el dia va anar passant.

A la tarda, en romeria, uns quants de totes les edats, seguint la bandera vam retornar al poble.

Finalment, «a ballar que falta gent», petits i grans tots plegats una bona estona vam passar.

Ara a esperar l'any vinent amb l'esperança de què mai més es torni a parlar de la nostra Comarca per successos tan lamentables com els d'aquest any.

Text i fotos
Conxita Cardona

SANT MARC

Els majorals de Sant Antoni 2005 han estat els encarregats de donar el rotllo a la romeria de Sant Marc. El bon tems va acompanyar als nombrosos participats que es van animar a pujar al peiró de Sant Marc el dia 23 d'abril. Després d'una missa campestre, el capellà i els assistents miraven cap a cadascun dels punts cardinals per beneir-los. Després de repartir els rotllos es va invitar als assistents a vi i abadejo.

II CONFERÈNCIA DE CENTRES VALENCIANS D'ESPANYA

El dia 18 de juny de 2005 es va celebrar al Saló de Plens de l'Ajuntament de Santander la segona Conferència de Centres Valencians d'Espanya, presidida per la Directora General de Participació Ciutadana de la Conselleria de Presidència de la Generalitat Valenciana, Sra. Esperanza Vidal, acompanyada per la recent nomenada Cap de l'àrea de Participació Externa, Sra. Mabel Manglano de Más-Latrie i el Sr. Jaume Alandés, Cap del Servei.

Varen assistir representants de 15 Cases, Centres, Associacions i Colònies de la Comunitat Valenciana, entre elles la Colònia Forcallano-catalana representada pel seu Vice-president Sr. Antoni Eixarch i el Sr. Ismael Carbó, membre de la Junta Directiva.

Es van desenvolupar una a una totes les propostes que prèviament havien plantejat els Centres i es va procedir a aprovar l'Acta de la reunió anterior, celebrada a Madrid, el 3 de desembre de 2004.

Les conclusions més importants que podríem destacar d'aquesta reunió son: No hi haurà diferència entre Cases de València, Centres Valencians i Penyes Valencianistes.

El Consell de Centres Valencians en l'Exterior no es podrà constituir i celebrar el primer Ple fins que no estigui aprovada la reforma de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat.

Comprimís dels assistents a potenciar els intercanvis i les relacions culturals entre entitats.

Instrumentar les relacions de les entitats amb altres Conselleries com poden ser la de Cultura, Turisme i Agricultura a fi de que puguin ajudar a organitzar actes o proveir de material als centres que ho demanin.

Com a referència a la reforma de l'Estatut es fa esment especial a l'article quart, que en el punt tres diu: «Les comunitats valencianes assentades fora de la Comunitat Valenciana tindran dret a sol·licitar, com a tals, el reconeixement de la seva valencianitat entesa com el dret a participar, col·laborar i compartir la vida social i cultural del poble valencià.»

El resultat de la reunió va ser plenament satisfactori pels interessos de la nostra organització i volem reconèixer des d'aquestes pàgines l'esforç que en tots els sentits està fent la Direcció General.

La Casa de la Comunitat Valenciana en Cantàbria, encapçalada pel seu President, Sr. Miquel Pascual, ens va fer d'amfitrió i després de gaudir d'un dinar convidats per l'Ajuntament de Santander, ens va acompanyar a visitar el «Parque de la Naturaleza Cabarceno», de 750 Ha, situat en una mina de ferro a cel obert que ja explotaven els romans i a primers del segle passat els últims propietaris, una companyia anglesa, la van tancar definitivament. Ara es un paisatge meravellós i molt cuidat on resideixen, en total llibertat de moviments, 1000 animals de 115 espècies de la fauna dels cinc continents, entre ells lleons, tigres, elefants africans i rèptils així com uns impressionants ossos càntabres.

Un dels motius pel que la Casa de Cantàbria es va brindar a que Santander fos la seu de la II Conferència es que enguany es commemora el 250 aniversari del seu títol de ciutat, malgrat va néixer al voltant del monestir de San Emeterio a l'any 1187.

En record i agraïment a aquesta trobada, la Colònia va obsequiar a la biblioteca de la Casa en Cantàbria i a la nova cap, la Sra. Mabel Manglano de Más-Latrie, un exemplar del llibre «La independència de las aldeas de Morella (1231-1691)» del historiador forcallà Sr. Josep Eixarch.

La propera Conferència es va convocar a Palma de Mallorca, el proper 17 de juny de 2006.

La proposta la va fer el President de la Casa Regional Valenciana de Mallorca, Sr. Antonio Manera, en atenció a que, fundada al 1956 com la nostra Colònia, fan el 50 aniversari i ho volen compartir amb la resta d'entitats. Allí esperem tornar a trobar-nos tots.

RECEPCIÓ ALS VALENCIANS RESIDENTS FORA DE LA COMUNITAT

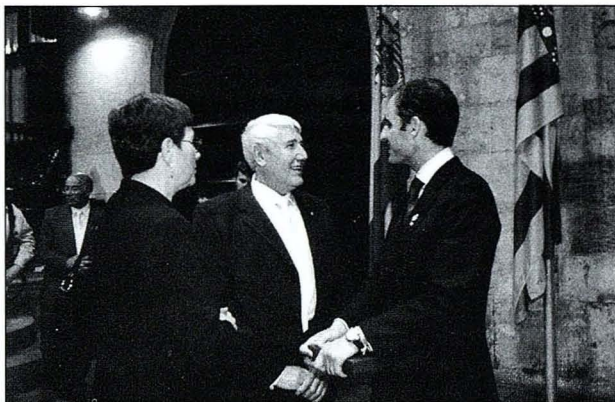

Foto cedida per la Generalitat Valenciana.

El President de la Generalitat Valenciana, Francisco Camps, amb el vocal de la Colònia Forcallano-Catalana Víctor Peñarroya i la seva senyora Anna Asensio, els nostres representants en la recepció als Centres Valencians a l'Exterior celebrada el dia 16 de març al Palau de la Generalitat Valenciana, amb motiu de les Falles de València. La xerrada amb el President va ser molt cordial i no va dubtar en posar-se de seguida el «pin» amb el nostre escut, que li va ser ofert per Víctor.

HALLAN UNA NECRÓPOLIS EN EL FUTURO PARQUE EÓLICO DE FORCALL

Josep Domingo, Levante, junio 2005

Los arqueólogos contratados por *Renomar* que trabajan en las prospecciones previas a la construcción de las pistas y los parques eólicos han localizado en los alrededores de *Sant Joaquim de la Menadella*, en Forcall, una necrópolis y restos de un poblado cuya datación está todavía por determinar.

En la zona se conocen restos de la edad del hierro, según las fuentes consultadas por este periódico. El informe sobre las catas ya está en manos de los técnicos de la *Conselleria de Cultura* que ahora deberán determinar los pasos a seguir. En los enterramientos se han realizado catas.

El Plan Eólico establece que, de considerarse interesantes, los restos arqueológicos se deben conservar.

Un equipo de más de diez arqueólogos trabaja estos días en la zona de Forcall, Olocau y la Todolella, donde se están abriendo pistas y caminos para la posterior construcción de parques eólicos. De hecho, en la Todolella ya se está realizando la cimentación de los aerogeneradores, para que el próximo día 30 el presidente de la *Generalitat*, Francisco Camps, asista al izado de la primera torre. La *Carta Poble* de Forcall ya hace referencia a la existencia de pobladores en la zona de la *Menadella*, situada en la confluencia de los términos municipales de Forcall, Todolella y Luco de Bordón (Teruel). El poblado y la necrópolis se reparten entre territorio turolense y castellanense.

Mediterráneo de Castellón, 5 de julio de 2005.

Los trabajos previos a la instalación del parque eólico de *Refoyes*, en la localidad de Forcall, han descubierto la existencia de una necrópolis de la Edad del Bronce. Las prospecciones arqueológicas previas a la construcción del entramado de generación de electricidad han permitido hallar yacimientos que, según el director general de Patrimonio, Manuel Muñoz, son «de primer orden y acrecientan el patrimonio arqueológico y etnológico de la Comunidad».

Uno de los yacimientos ahora localizados, al que se le ha dado el nombre de *Cista de Sant Joaquim*, está próximo al poblado de la *Menadella* y consiste en ocho formas circulares de gran tamaño que, en un principio, se consideraban barracas de piedra en seco derruidas.

La aparición de los restos llevó a realizar una excavación que ha puesto de manifiesto la existencia de una necrópolis con túmulos de incineración datada en el final de la Edad del Bronce y los inicios de la Edad del Hierro.

El hallazgo obligará a ampliar las prospecciones a lo largo de los próximos meses y sus resultados podrán confirmar si esta necrópolis tumular de Forcall es una de las más importantes de cuantas se han excavado y documentado hasta la fecha en la Comunidad Valenciana.

CAZADORES CAZADOS

Los buitres devoran un jabalí abatido por los cazadores en La Mata.

Levante. Lunes 27 de diciembre de 2004.

J.Domingo, Forcall. La colla "La Meleta", un grupo de cazadores de Forcall, La Mata y La Todolella, abatieron el pasado domingo a cinco jabalís en el término municipal de La Mata. Luego sólo pudieron recoger cuatro ejemplares, ya que a uno de ellos lo devoraron los buitres mientras yacía en el monte.

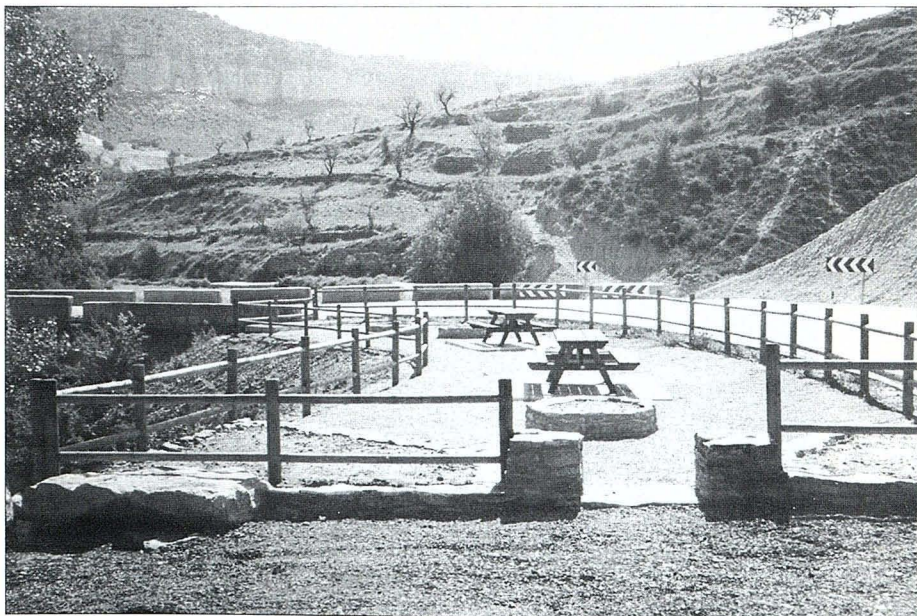
Uno de los ejemplares fue devorado por los buitres. Foto: Roger Blasco.

PULSO FORCALLANO

INAUGURACIÓN DE LA CARRETERA FORCALL-LA MATA

El pasado 27 de junio se inauguró oficialmente la carretera Forcall-La Mata, fue un acto que contó con autoridades provinciales y municipales. Con esta inauguración, todos los accesos a la población de Forcall, están acondicionados en todo su término municipal.

Esta mejora ha supuesto una mejor comunicación entre las dos poblaciones, realizándose una carretera con un vial más ancho y más recto que reduce las distancias entre ambas poblaciones. No obstante, la seguridad de la Avenida del Pilar para los que viven o trabajan, se ha visto perjudicada. Así la mayor parte de los vecinos sienten preocupación por la velocidad con la que se circula en esta vía. Desde el Ayuntamiento, por parte de los dos grupos de la corporación, se intentó evitar esta situación y se habló con la Diputación para que esta actuara instalando unos pasos de peatones elevados que a su vez harían de limitadores de velocidad; pero la actuación de la Diputación no ha ido en esta línea y finalmente, se limitó a pintar un paso de peatones y señalizar el vial.

Zona de descanso junto al puente del Riu de Morella.

Nuevo paso de peatones elevado en la zona de las escuelas. Fotos: S. Bordás.

Por otro lado el Ayuntamiento debido a la velocidad con la que se circula por los viales de alrededor de Forcall, se ha visto obligada a instalar dos pasos de peatones de este tipo, con los que, a la vez que se limita la velocidad, se mejora la seguridad de los viandantes; estos limitadores se han instalado entre la residencia de la tercera edad y las escuelas, y junto a la *Font del Convent*, corriendo con el gasto la corporación local.

Dentro de la actuación de mejora de viales, se ha procedido a la adecuación de un espacio como zona de descanso, situado a la altura del puente del *Riu de Morella*, consistente en una zona de aparcamiento y otra dotada de mesas y bancos debidamente vallada, en la que se colocaran árboles para proporcionar sombra.

CUADRO DONADO

El Ayuntamiento de Forcall ha recibido la donación de un cuadro por parte de Luís Molinos, se trata de un cuadro de una panorámica del pueblo pintado por el mismo y de grandes dimensiones.

EL MIRADOR DE BERGANTES

Aprovechando la impresionante vista que se tiene desde lo más alto de la *Mola de la Vila*, que abarca buena parte del curso del río Bergantes y varias poblaciones de la comarca, se ha proyectado convertir este privilegiado lugar en "el mirador del Bergantes".

El lugar actualmente es muy frecuentado por la facilidad de acceso que ha propiciado la colocación de varias antenas, la acción que ahora se pretende es muy sencilla, consistirá en la instalación de unas vallas protectoras, para evitar accidentes, y la colocación de un cartel explicativo que permita al visitante identificar todos los distintos lugares que se divisan.

También se pretende señalar un sendero a lo largo de la muela, con paso por el propio mirador, para así dar satisfacción a la cada vez más numerosa demanda de este tipo de actividad.

El senderismo es una actividad practicada por muchos de los visitantes de nuestra comarca, que agradecen itinerarios debidamente marcados, que permitan acceder a lugares interesantes sin correr riesgos innecesarios.

BUZÓN SINGULAR

El Buzón boca de león que Correos ha colocado en la Plaza de Sant Miquel para dar servicio en la nueva sede de Correos, fue pedido a Madrid especialmente para Forcall.

Es de bronce, con un diseño y características que actualmente no se fabrican y solamente se coloca en edificios singulares. Tiene una réplica igual en la Oficina Principal de Correos de Soria.

En el mes de diciembre el Jefe Provincial de Correos de Castellón, acompañado por José Manuel Dabón, se desplazó a Forcall para conocer nuestro pueblo y constatar si merecía la pena la colocación de esta boca. La visita fue muy provechosa. Se firmó la cesión del nuevo local que dará servicio de correos a nuestra localidad y las características del edificio donde se encuentra le parecieron idóneas para la colocación de este buzón singular.

HALLAZGO EXCEPCIONAL DE MOSSÈN SANTIAGO CASANOVAS

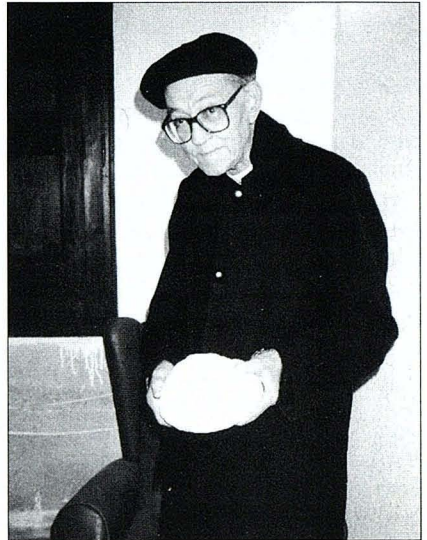
El día 9 de mayo era presentado en Cosmocaixa, en Barcelona, con todos los honores, uno de los restos humanos más antiguos encontrados nunca en Cataluña. Se trata de una mandíbula correspondiente al Hombre de Neardental, datada entre hace 100.000 y 40.000 años. Los principales diarios, emisoras de radio y cadenas de televisión se hicieron eco rápidamente de esta noticia, entrevistando a su descubridor, *mossèn* Santiago Casanovas.

El paleontólogo forcallano *mossèn* Santiago Casanovas, hacia 1950, cuando era *consiliari*, director espiritual, de la Agrupación Montañera de Sitges, estudió la Cueva del Gigante, situada en el macizo del Garraf. En ella encontró, entre los sedimentos de la galería lateral de la cueva y junto con otros fósiles de animales de la época, esta excepcional pieza, que ahora, transcurridos más de cincuenta años, se muestra como una primicia paleontológica.

La indicada cueva se encuentra en un acantilado junto al mar, al sur de Sitges, accesible únicamente desde el agua o por un estrecho conducto vertical. El interior está sometido a la acción del oleaje. La mandíbula fue recuperada, en su día, en la más pura tradición del excursionismo científico, al igual que los fósiles de la importante colección de *mossèn* Santiago que actualmente forman parte del fondo del museo municipal de Forcall. Este hallazgo fue cedido al archivo histórico municipal de Sitges, donde ha estado depositado a lo largo de más cincuenta años.

Dos jóvenes investigadores del Grupo de Investigación del Cuaternario de la Universidad de Barcelona, Joan Daura y Montse Sanz, estudiaron el fondo legado por *mossèn* Santiago al archivo histórico municipal de Sitges y se encontraron con la gran sorpresa de encontrar este importante ejemplar, que viene prácticamente a doblar en el tiempo las existencias catalanas de fósiles del Neardental.

En el estudio de la pieza han participado los prestigiosos prehistoriadores Josep María Fullola, Eulalia Subirà, José Luis Arsuaga y R. Quam, del departamento de Antropología de la Universidad de Nueva York. Dicho estudio aparecerá publicado en el próximo número del *Journal of human evolution*.

Mossèn Santiago el día de la entrega de la parte forcallana de su colección de fósiles a su pueblo natal. Foto archivo.

Quinque Libri (I)

Per Santi Polo Moya
Forcall, 26 de Juny de 2005

Fa molt de temps, i com fa molta gent, vaig començar ha elaborar el que anomenem un arbre genealògic. Van ser uns pocs folis: pares, iaies, germans, oncles, nebots, etc.

Com la cosa va anar fent-se més gran, i no cabien tots en aquelles pàgines, em feia falta una cartolina de bona mida. Això ja era una altra cosa. Només en els cognoms familiars, n'hi havia espai per a més dades, fins a nou generacions, i encara que per dalt i per baix m'anava cabent la família, pels costats de la cartolina se n'eixien la meitat d'ells. Tènia que buscar una altra solució.

Al cap d'uns dies aquesta va arribar de la mà de la informàtica. Em vaig posar mans a l'obra; creant una Fulla de Càlcul on esquematitzava, dibuixava, direccionava persones, casaments, afegia fletxes i dades, elaborava requadres d'informació, detalls personals, etc. Sens adonar-me'n havia omplert 75 línies y 100 columnes i començava a perdre la visió del conjunt. De prompte estava emparentat amb una dotzena de famílies de Forcall, així que tornava a tenir els mateixos problemes que al principi.

Tenia que rendir-me a l'evidència, necessitava un professional per a poder seguir. La solució definitiva vingué de la mà d'Internet. Navegant per la xarxa vaig trobar un programa prou complet que m'oferia la possibilitat d'enllaçar-los a tots sense problemes.

Així que vaig començar de nou. Primer, transferir al programa totes les dades que ja tenia. A partir d'aquest moment ja no m'importava el nombre de persones que haguera d'introduir o la quantitat d'informació a processar, tot era qüestió de temps i paciència.

Preguntava a la gent que tenia més a mà, i a d'altres que estaven prou més lluny, les relacions entre famílies, els malnoms, el parents. Visitava el cementiri algunes tardes i anotava de les seves làpides les dades de naixement i mort, descobria els matrimonis i qui eren pares i fills. Em llegia tots els Bisgargis, des de la seva primera pàgina fins a l'última, ja que no volia que se m'escapés cap veí, cap anècdota; també tots els llibres escrits pel professor José Eixarch i els que tenia editats l'Ajuntament.

D'aquesta manera, he passat de poc més d'un centenar de persones, que son els familiars més directes, a més de quatre mil que estan informatitzades a dia d'avui. No està malament, l'esforç ha merescut la pena. Per tant, i des d'aquest Butlletí, voldria donar les gràcies a tota la gent que m'ha facilitat informació i que sense la seva inestimable col·laboració no ho haguera aconseguit.

Però la cosa no acabava ací; feia temps que em rondava la idea de fer el mateix però amb els llibres de la Parròquia. Els anomenats *Quinque Libri* on estan els naixements, confirmacions, bodes, sacerdocis i defuncions; allí estem tots, des del segle XVI fins al XXI.

El Sr. Bisbe no va posar cap objecció a la idea. En aquell moment estava mossèn Joaquim de capellà i, quan li ho comentava, va trobar molts inconvenients. - Ja vindran temps millors -, vaig pensar. Així, al venir mossèn Xavier, la proposta li va entusiasmar.

Després de les Festes Patronals del 2004 començava la tasca de fotografiar, transcriure i informatitzar el primer volum (*Q.L. 1537-1607*) que s'inicia amb els baptismes de començaments de 1537 i finalitza amb les defuncions de mitjans de 1608. A dia d'avui ja està disponible per a la seva consulta mitjançant ordinador, encara que he d'advertir-vos que es troba prou deteriorat i per tant part de la informació ha estat impossible transcriure-la.

D'altra banda, la falta d'uniformitat a l'hora d'escriure provoca que una mateixa paraula tingui diverses versions; especialment quan es tracta de noms i cognoms de persones, el que dificulta la seva correcta transcripció. Perquè ens fem una idea: Cristòfol, Francesc/a o Jeroni/ma posseeix 9 variants; Esteban/a, Esperança, Jacint o Rafael/a 5 variants i Miquel, Pere, Serafina o Lluís 4 variants. En els cognoms trobem a: Eixarch, Mijavila, Morraja, Salgues o Tobies amb 3 versions, però també tenim a Eximeno amb 4 i Escorihuela amb 5 variants.

A la dificultat de la seva lectura i transcripció cal afegir la carència d'informació. Per regla general als bateigs dels xiquets o no apareix la mare o només té el nom. A finals de segle XVI i principis del següent, ja comencen a aparèixer algunes famílies en què els seus progenitors tenen els dos el primer cognom. Però quan trobem als Ferrer o els Gil, per cert prou prolífics, el problema s'agreuja fins a límits insolubles.

Si analitzem les defuncions, la perspectiva no és més bona. Molts d'ells eren joves o xiquets de bolquers i se'ls acomiadava amb un «*va morir un albat de ...*», «*... un fill de ...*» o «*...una xica de...*», forma d'enterrament que es repeteix en moltes parts del llibre. En quant a les esposes quasi sempre són «*...muller de...*»

De totes maneres, d'aquest llibre es pot extraure informació històrica del nostre poble prou substancial. Alguna d'aquesta informació ja va ser avançada pel professor Josep Eixarch Frasnó d'una manera magistral al seu llibre «*Forcall y Pueblos de la Comarca dels Ports. Trabajos Históricos 1966-1993*». El que segueix sols pretén completar, confirmar o aclarir el que ell va escriure en el seu dia, ja que va extraure informació d'aquest mateix llibre que ara estic transcrivint i digitalitzant.

Abans de començar l'anàlisi del mateix, vull dir-vos que a finals del segle XIV ja comptàvem amb un cens de 322 veïns – suposo que es refereix sols als caps de família – entre els que destaquen alguns cognoms que, a dia de avui, encara son ben coneguts: Barberà, Boix, Ferrer, Fuster, García, Guarch, Gil, Martí, Molinos, Peñarroya (Pena-roja), Peris, Polo, Querol o Sabater.

A les darreries del segle XVI podem fer un recompte de més de 500 cognoms diferents escrits en aquest primer volum. A més dels que he ressenyat anteriorment, ens trobem d'altres que també perduren a principis del segle XXI com: Altaba, Amela, Borràs, Carbó, Carceller, Celma, Eixarch, Guimerà, Llop, Mijavila, Miralles, Montfort, Ortí, Palos, Escorihuela o Ulldemolis.

El que ja no tinc clar es que tots aquests cognoms d'avantpassats forcallans arribin genealògicament fins als nostres dies. Espero que el temps ens ho acabi confirmant, però de moment sols puc fer conjectures.

PRIMERA «PIEDRA» DEL PARQUE EÓLICO MUELA DE LA TODOLELLA

El parque de la Muela de la Todolella, que se encuentra ubicado en la Zona 2 del Plan Eólico Valenciano, juntamente con las poblaciones de Forcall y Olocau del Rey, ha visto como se ha izado el primer tramo de una torre el pasado 30 de junio, sustituyendo este acto a la tradicional colocación de la primera piedra. A este acto acudió el Presidente de la Generalitat Valenciana, diversos *consellers*, el presidente de la Diputación, diputados autonómicos y provinciales y diversas personalidades del mundo político o empresarial, así como miembros de las corporaciones locales y ciudadanos de los diversos pueblos afectados por el Plan Eólico. Comienza de esta manera de forma oficial la construcción de esta instalación que en la Zona 2, los pueblos mencionados anteriormente, prevé la instalación de 83 aerogeneradores de 1.500 Kw.

Destacar en este aspecto que hasta el momento el Ayuntamiento de Forcall sólo ha concedido licencia de obras provisional para el movimiento de tierras, a la espera de tener claras las compensaciones que tendrá por la instalación eólica, tanto de la empresa Renomar – adjudicataria- de la zona 2, como de la Generalitat Valenciana, donde varios de sus departamentos (cultura, medio ambiente e infraestructuras) gestionarán económicamente las cantidades que la empresa Renomar ha tenido que entregar con motivo de las compensaciones por la adjudicación.

Destacar en este punto, que el movimiento de tierras en Forcall, ha dado con un hallazgo arqueológico de mucha importancia en San Joaquin de la Menadella, localizando un asentamiento prehistórico en los términos de Forcall, donde se encontraría una importante necrópolis, y de Luco de Bordón, pedanía de Castellote. Este asentamiento ha sido encontrado en las catas previas que está obligada a hacer la empresa Renomar y la intención tanto de Conselleria como de la empresa es poner en valor este poblado, tal y como obliga la Ley de Patrimonio Valenciano.

PARRÒQUIA

per Mossèn Javier

FESTA FINAL DE CATEQUESIS

Cinctorres va acollir els dies 4 i 5 de juny la trobada comarcal de fi de curs de catequesi, en ella van participar 90 nens i nenes de les diferents parròquies de la comarca. Son dos dies de convivència entre famílies que cada any es celebra en una població diferent.

El dissabte nens i nenes, acompanyats pels catequistes i per alguns pares, van participar en una caminada des de Castellfort fins a Cinctorres. El Pavelló Municipal va ser el lloc escollit per pernoctar, després de un bon sopar i un fantàstic espectacle de teatre, música i ball protagonitzat pels propis xiquets.

El diumenge va començar amb una ginkama pels carrers del poble, després missa i com a cloenda un dinar de germanor amb la participació d'unes 300 persones.

PRIMER ANIVERSARI DE RADIO MIGDIA

El dia 20 de juny es va complir el primer aniversari de la nostra emissora parroquial, amb la sensació d'haver aconseguit els objectius que s'havien fixat, sobretot el d'arribar a les cases de la gent que pel motiu que sigui no pot venir a l'església.

Cal indicar alguna millora que s'ha introduït recentment, en concret la antena s'ha traslladat al campanar per tal d'evitar molèsties al veïns en forma d'interferències i, a més a més, facilitar la sintonia de la nostra emissora a tot el poble.

CONFIRMACIONS

El dia 25 de juny, el bisbe de Tortosa Excm. i Rvdm. Sr. Xavier Salinas Viñals va confirmar a la Parròquia de la Mare de Déu de l'Assumpció de Forcall, als següents joves:

Alberto Celma Barberán
 Jéssica Bellés Miralles
 Carme Carbó Cortés
 César Sorribes Obón
 Jesús Aguilar Guarch
 David Gil Albalat
 María del Mar Mestre Cervera
 Ana Carbó Cortes
 Victoria Celma Barberán
 Raquel Grau Peñarroya
 Juan Carlos López Blasco
 Eric Polo Miralles
 Wilver Medina La Rosa.

DEPORTES

por Fermín Peris

EL AÑO QUE VIENE HABRÁ DOS EQUIPOS DE FÚTBOL EN FORCALL EL BENJAMÍN Y EL ALEVÍN

Esta temporada empezó el equipo Alevín de Els Ports F.C. con muchas dudas en sus jugadores, tuvieron que pasar unas jornadas de liga para que todos encontraran su sitio en el equipo, en el cual poder rendir al máximo. También, partido a partido, los jugadores comenzaron a coger confianza en si mismo y esto se empezó a notar en los resultados. El equipo logró una regularidad que propicio situarse en los primeros puestos de la clasificación, y tras una buena racha de resultados se colocó, a falta de las dos últimas jornadas, luchando por el tercer puesto. Los dos primeros se lo repartieron el Benicarló y el Vinaroz, como sucede año tras año, a excepción del pasado en el que nuestro equipo dio la sorpresa al ganar el título liguero.

La penúltima jornada de liga coincidió con las eliminatorias del torneo comarcal de fútbol 3, organizado por el Villarreal F.C., que se disputaron en Morella. Todos los jugadores de nuestro equipo participaron, jugando varios partidos a lo largo de la mañana. A las 2:00 del mediodía sin apenas tiempo para comer, se desplazaron a Vinaroz en autobús para jugar, a las 4:00 de la tarde, el partido de liga.

Hicieron una gran primera parte, llegando al descanso con un meritorio 0-1 y varias ocasiones claras de gol, pero en la segunda parte, en una jugada desafortunada enajamamos un gol en propia puerta, a partir de ese momento a los jugadores les salió el cansancio de la mañana y empezaron todos a pedir el cambio, no podían más, al final el Vinaroz se llevo el partido.

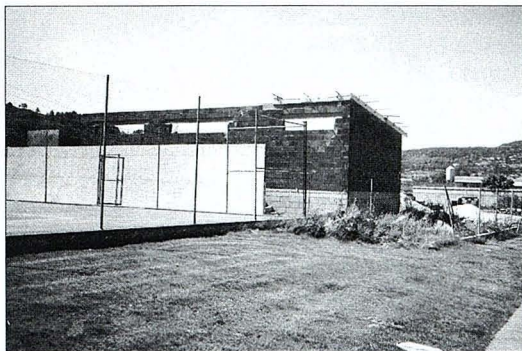
A la semana siguiente se jugó en Forcall el último partido de liga contra el equipo campeón, el Benicarló. En esta ocasión coincidió con las comuniones y varios de los jugadores importantes del equipo no disputaron el encuentro, pese a caer derrotados ante los campeones los jugadores disponibles hicieron un buen partido.

A pesar de estas dos últimas derrotas en la liga, la valoración de la temporada por parte de los jugadores, padres y entrenador es bastante positiva, terminando con un balance de 127 goles a favor y 60 en contra, siendo el máximo goleador Joan con 23 goles, segundo Daniel con 21, y en tercer lugar el joven Sergi con 20 dianas.

Para la temporada que viene tenemos buenas noticias que dar, se creará el equipo Benjamín, que tendrá su sede en Forcall, junto al equipo Alevín. Cada 15 días se disputarán en nuestro campo dos partidos. De este nuevo equipo se harán cargo 2 padres de niños que están en el Alevín.

También se estudio crear un equipo juvenil, que sería lo ideal para tener un equipo en cada categoría (Benjamín, Alevín, Infantil, Cadete y Juvenil) pero la presión de los equipos fuertes de la comarca, el Morella y el Vilafranca, lo han impedido, esperemos que para el proximately podamos tener todos los equipos deseados.

Se han realizado varias reuniones para preparar la temporada que viene, la directiva se ha ampliado para alcanzar los 13 miembros, teniendo cada uno una función dentro del equipo.

Nuevos vestuarios que están construyendo en el campo de fútbol de Forcall.

LES 4 MOLES

Aquest any ja fem la V edició, i la informació de la caminada, reglament, etc, ja la trobareu al tríptic.

Ací us voldria comentar tot allò que hi ha darrera d'una caminada, o activitat d'aquestes característiques.

Començant per una iniciativa particular i mirant com es fan les marxes a Catalunya va eixir el propòsit de fer Les 4 moles a Forcall.

La Colònia és la primera i principal promotora d'aquesta activitat, una mica per afecció i també, perquè als seus estatuts ja parlen d'ajudar a les relacions entre tots els forcallans i Forcall. Una caminada és una activitat tant social com un concert o un dinar. A la caminada convidem a tots els afiliats, faltaria menys, encara que sabem que l'activitat és una mica selectiva.

La caminada es fa a Forcall i com a entitat organitzadora i responsable hi ha l'Ajuntament, a falta de Centre Excursionista com a entitat legal i registrada l'Ajuntament pot organitzar una orquestra, una paella, o una caminada.

El pes econòmic més important també va a càrrec de l'Ajuntament, incloent les samarretes.

Amb aquestes entitats tenim l'estructura per fer la caminada, per fer la feina fan falta mes persones i les hem buscat a les entitats forcallanes.

Tenim un grup de caminants que s'encarreguen de la part tècnica, buscar i marcar el camí. El camí i el paisatge son el principal reclam per a la participació, però nosaltres oferim molt més, el menjar tradicional i artesà, un tracte amable i una manera de xerrar que son les del poble. A un altre poble son unes altres, i els *bollos* també son diferents.

Per preparar el menjar (els *bollos*) tenim un equip de primera, les dones de la Llar del Jubilat *Bisgargis*. Els homes també col·laboren fen un dels controls.

Com que tenim mols controls hem buscat també als amics de la Confraria de la Santantonada que ja tenen experiència en bastants *saraos*, fan de control i també d'enllaç.

Per completar els controls també participa la junta de la Colònia, amigues i amics de confiança.

Parlant de confiança he de destacar la col·laboració de Elvira e Ismael a l'hora de preparar el menjar i col·laborar el dia de la caminada.

Tots aquests voluntaris fan feines mes o menys agradables, però segur que gaudeixen tan o més que els participants. La relació amb els 226 participants (any 2004) es mol enriquidora, va venir gent des d'Ontinyent fins a Barcelona.

Com veieu Les 4 Moles a part dels quilòmetres i el desnivell és molt més, unes 60 persones formen l'organització, hi participen, la majoria sense caminar, i alguna sense estar a Forcall.

Gràcies a tots i bona caminada

Ismael Carbó

RACÓ POÈTIC

LES FESTES

La Processò

*Al matí missa solemne
i a la tarde processò.
Al vol van les campanes
les banderes i pendons
acompanyats de les haches
formen una reunió
de gent molt ben conjuntada
amb ordre i gran devoció
presidit tot comiatge
pel mosen senyor Rector.*

*Cada cofrere seguís
detrás del seu Sant Patró
és costum medieval
que represente el pendó.*

*En arribar a la plaça
creix sobre tot l'emoció
per escoltar el que diuen
el versos de la relació.
Per la tarde loa a la Verge,
a la nit Sant Víctor, el patró.*

*Vestits com anaven abans
els dançants honren al senyor
evolucionant airosos
sense perdre mai el so
no se escolte ni una veu
que no sigue de fervor
allà van les gitanetes
i els crios de llauradors.*

*Els bastonets fan castells
i aupen al més menut
que cride " Viva el Forcall".
(Si no espabiles...tho has perdut).*

*El barrero aguante el pal
i les casaderes la beta
totes a una van trenant
i posant color a la festa.*

*Sonen lluny les castanyoles
i els petits llauradrets
portant tots els seus aladres
fan gràcia tant menudets.*

*(Lo que quede de la festa
ja ho podeu imaginar
cansament, son i mal de pancha
de tant que t'han fet minchar).*

Antonio M.ª Moya Ulldemolins
Del llibre «Romanços forcallans»

El temps

ESTACIÓ METEOROLÒGICA
RIU DE XIVA - FORCALL

Miguel Rodés. Gràfics: Laia Ferrer

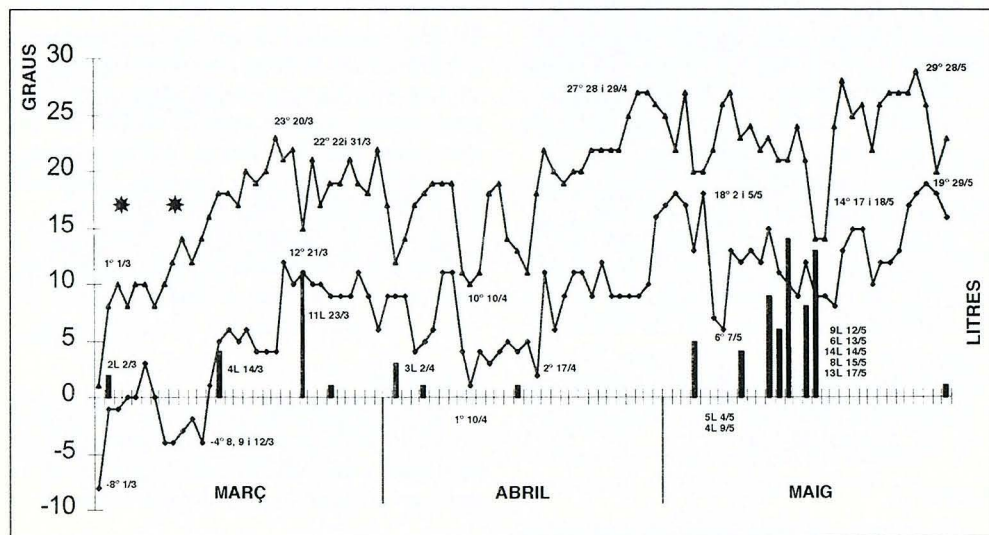

Els primers dies del mes de març van ser un calc del mes de febrer, amb temperatures mínimes negatives fins al dia 12, destacant els 8º negatius del dia 1, en el que van caure unes volves de neu pel vespre. Als dies 2 i 6 va caure una fina capa de neu que va blanquejar el paisatge. La segona quinzena del mes va ser més calorosa, amb unes màximes de 23º el dia 20 i de 22º els dies 22 i 31. Al llarg del mes tant sols es van recollir 18 l/m2 d'aigua, destacant la tempesta de la matinada del dia 23 amb 11 l/m2.

L'Abril s'ha caracteritzat per la falta de pluja, tant sols s'han recollit 5 l/m2 en tot el mes, i per el fort vent que ha bufat, tant de llevant com de cerç, sobre tot a la primera quinzena, el dies 1, 2, 7, 8, 9 i 10 les ràfegues de vent van ser entre fortes i molt fortes, donant una sensació de ambient molt fred, el dia 16 al vent es va afegir la mataquirra. La mínima del mes va ser de 1º el dia 10 i la màxima de 27º els dies 28 i 29.

El mes de maig a estat molt estable, amb unes temperatures màximes per damunt dels 20º, a excepció de la davallada dels dies 17 i 18 amb 14º, la màxima del mes a estat de 29º el dia 28 i la mínima de 6º el dia 7. S'han recollit 60 l/m2 d'aigua al llarg del mes, destacant els dies 9 a 17 en els que es van concentrar la major part de les precipitacions. El vent va bufar fort de llevant els dies 11, 20 i 27 i les tempestes dels dies 9 i 22 van deixar caure petites quantitats d'aigua.

	Mitjana Màxima	Mitjana Mínima	Total Pluja	Màxim Vent
Març	15'5 º	3'8º	18 l	
Abril	15'5º	7'7º	5 l	Dies 1, 2, 7 i 26 (Llevant) 2, 8, 9, 10 i 16 (Cerç)
Maig	23'4º	12'9º	60 l	Dies 11, 20 i 27 (Llevant)

ESTATUT D'AUTONOMIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

LLEI ORGÀNICA 5/1982, d'1 de juliol,
d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana

(continuació)

3.ª Coadjuvar en l'organització dels tribunals consuetudinaris i tradicionals en especial, en la del Tribunal de les Aigües de l'Horta de València, i en la instal·lació dels jutjats, amb sujecció, en tot cas, al que disposa la Llei Orgànica del Poder Judicial.

Article 40

1. La competència dels òrgans jurisdiccionals a la Comunitat Autònoma Valenciana compren:

a) En l'ordre civil, totes les instàncies i graus, inclosos els recursos de cassació i de revisió en les matèries de Dret Civil Valencià.

b) En l'ordre penal i social, totes les instàncies i graus, tret dels recursos de cassació i revisió.

c) En l'ordre contenciós administratiu, totes les instàncies i graus, quan es tracte d'actes i disposicions dictats pel Govern Valencià i per l'administració autonòmica, en les matèries de legislació de les quals corresponga exclusivament a la Comunitat Autònoma, i en primera instància quan es tracte d'actes i disposicions dictats per l'Administració de l'Estat en la Comunitat Autònoma.

d) Les qüestions de competència entre òrgans jurisdiccionals a la Comunitat.

2. En les altres matèries hom podrà interposar, quan escaiga, davant el Tribunal Suprem, el recurs de cassació o el que corresponga segons les lleis de l'Estat i, si s'escau, el de revisió. El Tribunal Suprem resoldrà també els conflictes de competència i de jurisdicció entre els tribunals valencians i els de la resta d'Espanya.

Article 41

Els notaris i els registradors de la propietat

mercantils seran nomenats pel Consell, d'acord amb les lleis de l'Estat.

Per a la provisió de notaries, els candidats seran admesos en igualtat de drets, tant si exerceixen al territori de la Comunitat Autònoma Valenciana com si ho fan a la resta d'Espanya. En cap cas no podrà establir-se l'excepció de naturalesa o de veïnatge. També participarà en la fixació de demarcacions corresponents als registres de la propietat i mercantils, demarcacions notariales i quantitat de notaris, d'acord amb el que preveuen les lleis de l'Estat.

CAPÍTOL II

Disposicions especials

Article 42

1. La Generalitat Valenciana podrà establir convenis de col·laboració per a la gestió i la prestació de serveis corresponents a matèries de la seua competència exclusiva, tant amb l'Estat com amb altres comunitats autònomes. Aquest acord hauran de ser aprovats per les Corts Valencianes i comunicats a les Corts Generals, i entraran en vigor als trenta dies de llur publicació.

2. Per a l'establiment d'acords de cooperació amb altres comunitats autònomes, s'exigirà, a més d'allò previst a l'apartat anterior, l'autorització de les Corts Generals.

Article 42

1. La Comunitat Autònoma Valenciana podrà sol·licitar a les Corts Generals que les lleis marc i les lleis de bases que aquestes aproven en matèria de competència exclusi-

va, tant amb l'Estat com amb altres comunitats autònomes. Aquests acords hauran de ser aprovats per les Corts Valencianes i emunitats a les Corts Generals, i entraran en vigor als trenta dies de llur publicació.

2. Per a l'establiment d'acords de cooperació amb altres comunitats autònomes, s'exigirà, a més d'allò previst a l'apartat anterior, l'autorització de les Corts Generals.

Article 43

1. La Generalitat Valenciana podrà sol·licitar a les Corts Generals que les lleis marc i les lleis de bases que aquestes aproven en matèria de competència exclusiva de l'Estat atribuesquen expressament a la Generalitat Valenciana les facultats legislatives en el desenvolupament d'aquestes lleis, d'acord amb allò que disposa l'article 150.1 de la Constitució.

2. També podrà sol·licitar a l'Estat transferències o delegacions de competència no inclosas en aquest Estatut, d'acord amb l'article 150.2 de la Constitució.

3. També podrà sol·licitar les transferències o delegacions de competències no inclosas en l'article 149.1 de la Constitució, i no assumides per la Generalitat Valenciana mitjançant aquest Estatut.

TÍTOL IV

Administració local

Article 44

Les corporacions locals inclosas en el territori de la Comunitat administren amb autonomia els afers propis, d'acord amb la Constitució i les lleis.

Article 45

1. Els municipis els regiran ajuntaments de caràcter igual i representatiu, elegits per sufragi universal, lliure, directe i secret, segons com establesca la llei.

2. Les Corts Valencianes impulsaran l'autonomia municipal i podran delegar l'execució de funcions i competències en aquells ajuntaments que, amb llurs mitjans, puguen assumir-les, amb garantia de la coordinació i eficàcia necessàries per a la prestació dels serveis.

Article 46

1. Una llei de les Corts Valencianes, en el marc de la legislació de l'Estat, que haurà de ser aprovada per majoria absoluta dels seus membres, determinarà la divisió comarcal, després de ser consultades les corporacions locals afectades.

2. Les comarques són circumscripcions administratives de la Generalitat i entitats locals determinades per l'agrupació de municipis per a la prestació de serveis i gestió d'affers comuns.

3. Les àrees metropolitanes i les agrupacions de comarques seran regulades per llei de les Corts Valencianes, llei que haurà de ser aprovada en les mateixes condicions que en l'apartat primer.

Article 47

1. Les diputacions provincials seran expressió, dins la Comunitat Valenciana, de l'autonomia provincial, d'acord amb la Constitució, la legislació de l'Estat i aquest Estatut. Tindran les funcions consignades en la legislació de l'Estat i les delegades per la Comunitat Autònoma.

2. Les Corts Valencianes podran transferir o delegar en les diputacions provincials l'execució d'aquelles competències que no siguen d'interès general de la Comunitat Valenciana, especialment en àrees d'obres públiques, sanitat, cultura i assistència social.

3. La Comunitat Valenciana coordinarà les funcions pròpies de les diputacions provincials que siguen d'interès general comunitari. A tal efecte i en el marc de la legislació de l'Estat, per llei de les Corts

(continuarà)

NOTÍCIES BREUS

NAIXEMENTS

El dia 3 d'abril, a Barcelona, Pau Porcar Fornell, fill de Juan i Eva, (Ca Sebastiana).

El dia 28 d'abril, a Terrasa, Laura Rojas Peñarroya, filla de Alfonso i Ana, néta de Paco (Ca Romero).

El dia 31 de maig, a Forcall, Manel Gil Bordás, fill de Paco i Mali, (Ca Maicalles).

El dia 4 de juny, a Barcelona, Roger Carceller Gallego, fill de Javier i Ester, nét de José María (Ca Morondo) i Paquita (Ca Félix).

MATRIMONI

El dia 30 d'abril van contraure matrimoni, a l'església de la Mare de Déu de l'Assumpció de Forcall, Francisco Ramón Chervert Royo i Alejandra Forcadell Monfort.

COMUNIONS

El dia 21 de maig va fer la primera comunió Lidia Fornell Badía, a l'església de Sant Oleguer de Barcelona.

El dia 29 de maig va fer la primera comunió Guillem Sales Sánchez, a l'església de les Escoles Pies de Sant Antoni de Barcelona. Van fer la primera comunió el dia 5 de juny a l'església de la Mare de Déu de l'Assumpció de Forcall, Silvia Peris Prats i Andrea Bellés Miralles.

DEFUNCIONS

El dia 26 d'abril, a Forcall, María Zurita Ibáñez, als 95 anys.

El dia 28 d'abril, a Castelló, Nuria Gil Querol, (ca Climent), als 69 anys, va ser enterrada a Forcall.

El dia 5 de maig, a Forcall, Francisco Membrado Mestre (Ca Torrefolch), als 80 anys.

El dia 24 de juny, Eladio Caro Lobo, als 72 anys. Ell va se el maquetador de Bisgargis durant 14 anys.

El dia 26 de juny, a Castelló, Sergio Prats Milian, als 91 anys, pare de Satur, esposa del vocal de la Colònia Jorge Martí.

En pau descansin.

ANIVERSARI

El dia 11 d'abril va fer anys el més veterà dels col·laboradors del Bisgargis, Josep Eixarch Frasnó, des de la redacció del butlletí volem felicitar-li pel seu 90è aniversari.

ÀNIM RODOLFO

La redacció d'aquest butlletí vol dedicar unes paraules de ànim al nostre benvolgut ex-president Rodolfo Sales, que es recupera d'una delicada intervenció quirúrgica.

FIRA DE CINCTORRES

Els dies 17 a 19 de juny s'ha celebrat la II Fira de desenvolupament rural sostenible de Cinctorres, que amb uns 60 expositors es un referent per la Comarca dels Ports.

Les activitats programades han estat ben diverses, des d'un curs de Cata de Vins, fins a una exhibició de gossos d'atura, passant per concursos de pintura, activitats pels xiquets, exposició de bestiar i demostracions de treballs artesans.

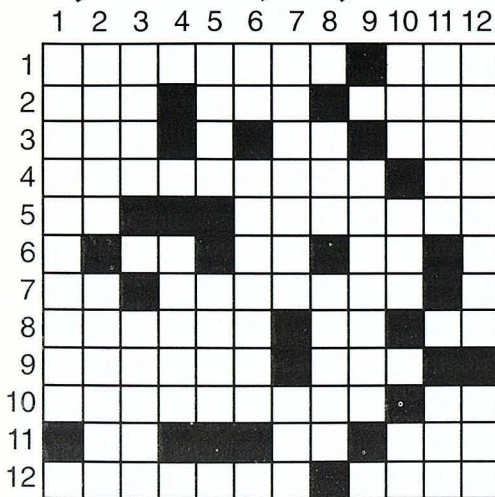
SALTAPINS

El recinte de la Fàbrica Giner disposarà a partir del mes de juliol del primer espai multiaventura de la Comunitat Valenciana. Batejat amb el nom de «Saltapins», aquest parc dissenyat per la empresa A Peu e impulsat per la Fundació Blasco de Alagón, suposarà un nou atractiu turístic pel que visitin el nostre poble.

Tirolines, ponts tibetans o troncs pendulars són algunes de les activitats que s'oferiran a aquest nou espai recreatiu.

CRUCIGARIS N.º 36

FRANCESC CARCELLER

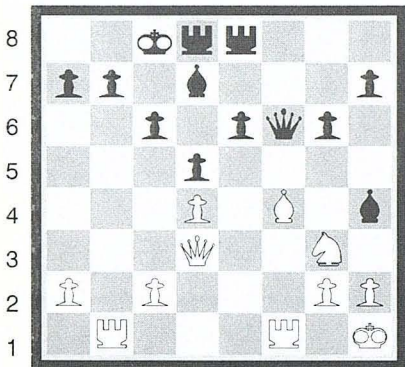
"PESCADOS COMESTIBLES"

HORIZONTALES: 1. El primero de los pescados que nos podemos encontrar en la mesa. Preposición. 2. Nombre de letra. Desmenuza con los dientes. Otro pescado. 3. Prefijo. Quinientos romanos. Símbolo químico. Río suizo. 4. Este pescado no es peligroso en esta condición, pero cuando aún es pez, es muy peligroso. Al revés, matrícula española. 5. Al revés, pronombre. Unte de grasa o pez. 6. Cien. Dos mil. Pronombre. Nombre de letra. Consonante. 7. Al revés, pronombre posesivo. Al revés, un pescado muy popular. Cierta forma de vendaje. 8. Otro pescado. Vocales. Matrícula española. 9. Otro pescado muy apreciado, al revés. Resonancia del sonido. 10. Pescado. Versión original. 11. Dios del sol. Interjección muy utilizada en el sur de España. Al revés, preposición. 12. Otro pescado. Y otro.

VERTICALES: 1. Hueso del oído interno. Mil. 2. Al revés, posee. Expulsé Líquido de mi cuerpo por el exceso de calor. 3. Cierto tipo de gas. Mil. En catalán, deambular, ir despistado, estar en el limbo, etc. 4. Consonante. Cierta forma de vendaje. Pescado. Cincuenta. 5. Tramo, preparo algo. Al revés, famosa ciudad alemana. Vocal. 6. Vocal repetida. Vuelta a liar. La última. 7. Parad. Interprete un escrito. 8. Vocal. Al revés, en catalán, el fruto de los cereales. Al revés, mezclar metales mediante fusión. 9. Mil. Antiguo, muy tardicional. Consonante. 10. Río español. Plural de vocal. Vocal. Dios del sol. 11. Habláis con dios. Consonante. Me dirijo a algún lugar. 12. Nombre de varón. Oferta pública de Acciones de Bolsa.

SOLUCIÓN (sólo horizontales): 1. Lenguado. Con. 2. Ene. Rae. Mero. 3. Neo. D. Ta. Aar. 4. Tintorera. Ib. 5. It. Engrase. 6. C. Mm. Le. Ce. R. 7. Us. Anidras. T. 8. Lubina. Ai. To. 9. Adarod. Eco. 10. Rodaballo. Vo. 11. Ra. Ea. Rop. 12. Merluza. Raya.

A B C D E F G H

ESCACS N.º 30

Francesc Carceller i Pérez

PROBLEMA D'ESCACS

LES BLANQUES JUGEN I FAN ESCAC I MAT EN DUES JUGADES.

Aquesta posició es va donar en el darrer Campionat obert de Rubí 2005 en la partida Gerard Marín (Castellar) - Enrique Robledo (Sant Cugat). El petit Gerard va trobar la continuació i va guanyar al veterà sancugatenc Robledo. Quina es la solució?

SOL·LUCIÓ: 1. Da6!! I les negres abandonen, donç no tenen alternatives. No poden parar les dues amenaces de mat. *Serie mat a "b7" amb la Dama, i en cas de 1...bxa6, 2. Tb8 i mat.*

SIGNES: + = Escac; ++ = Escac i mat; x = La lletra de devant del signe indica la peça que captura la que hi ha a la casella indicada després del signe.

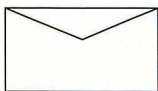
Exemple: 2. Txd7+ vol dir que la torre «mata» la peça situada a d7.

DANSES I TRADICIONS

“Romeria a Sant Cristòfol”

Un dels moments més esperats del dia es el del repartiment dels rotllos, que prèviament han estat beneïts. L'Ajuntament sol ser l'encarregat de donar els rotllos a la romeria de Sant Cristòfol, els membres del consistori els donen sencers a tots els assistents, i a trossets pels que volen fer un tast. Foto. Toni García.

APARTAT DE CORREUS, 25140 - 08080 Barcelona
E-mail: coloniaforc@telepolis.com - Fax: 93 211 63 64
www.coloniaforcall.com

BISGARGIS: C/. Bruc, 62, pral., 2.ª - 08009 Barcelona

EDITA: Colònia Forcallano-Catalana. - **REDACCIÓ:** Carmen Ferrer i Sergi Bordás.

IMPRIMEIX: Impremta Gier - C/. Onze de Setembre, 19 - 08860 CASTELLDEFELS (Barna)
Telèfon: 93 665 63 04 - Fax: 93 665 13 96 (Exemplar gratuït)